

Státní zdravotní ústav
Šrobárova 49/48
Praha 10, 100 00
ID DS: ymkj9r5

Odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti dle § 15 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

ZN: SZU/16727/2022

Dne 7.12.2022 podala MVDr. Eva Mertlíková, dat. nar.: trvale bytem
(dále jen „žadatelka“) žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Žadatelka požadovala po Státním zdravotním ústavu (dále jen „SZÚ“) poskytnutí odpovědí na následující dotazy:

„Ministerstvo zdravotnictví na svých webových stránkách uvádí řadu tvrzení o dětské obrně, ke kterým však nejsou uvedeny odkazy na vědecké práce, které by tato tvrzení prokazovaly.

1) Uveďte, prosím, vědeckou práci, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody jednoznačně prokázala, že původcem dětské obrny je poliovirus.

2) Uveďte vědeckou práci, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody jednoznačně prokázala existenci a patogenitu polioviru.

3) Uveďte vědeckou práci, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody jednoznačně prokázala, že dětská obrna je vysoce nakažlivé virové onemocnění, které se z člověka na člověka přenáší fekálně-orální nebo orálně-orální cestou.“

SZÚ tuto žádost rozhodnutím dle ustanovení § 15 a § 2, odst. 3 InfZ ze dne 16.12.2022 odmítlo s tímto odůvodněním:

„Dle § 2, odst. 3 InfZ se zákon nevztahuje na poskytování informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování. Provádění rešerší je upraveno v § 4 odst. 3 zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů. Požadavek na rešerše je tedy nutno vznášet dle výše uvedeného zákonného ustanovení.“

Odůvodnění odvolání proti rozhodnutí SZÚ

SZÚ v rozhodnutí uvedl:

„Žádost o informaci se dle § 15 a § 2, odst. 3 InfZ odmítá.“

„Dle § 2, odst. 3 InfZ se zákon nevztahuje na poskytování informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování. Provádění rešerší je upraveno v § 4 odst. 3 zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů. Požadavek na rešerše je tedy nutno vznášet dle výše uvedeného zákonného ustanovení.“

Celé znění § 2, odst. 3 InfZ však zní takto:

„Zákon se nevztahuje na poskytování informací o údajích vedených v centrální evidenci účtů a v navazujících evidencích, informací, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví^{1a)}, a dalších informací, pokud zvláštní zákon^{1b)} upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.“

„1a) Například zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách), ve znění zákona č. 501/2004 Sb.“

„1b) Například zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru

nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.“

SZÚ v odůvodnění rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informaci uvedl § 2, odst. 3 InfZ, který zcela účelově zkrátil a upravil podle své potřeby jen proto, aby vyhovoval potřebám a argumentaci SZÚ a ten nemusel žádosti o informaci řádně vyhovět. Z celého znění § 2, odst. 3 InfZ není nikde zřejmý jediný důvod, na základě kterého by SZÚ mohl tuto žádost odmítnout.

SZÚ tedy neuvedl žádné řádné odůvodnění, na základě kterého žádost o informace odmítl. Navíc se tím dopustil odborně a eticky velmi pochybného jednání.

Žadatelka SZÚ o rešerši nežádala. Požadovala pouze uvedení vědeckých prací, včetně konkrétních citací z nich, které pomocí vědecké metody jednoznačně prokázaly existenci, patogenitu a přenos polioviru, jakožto údajného původce dětské obrny, a tím tedy aby SZÚ vědecky podložil tvrzení o polioviru a dětské obrně uvedená na webových stránkách SZÚ, případně Ministerstva zdravotnictví, jehož odborným poradním orgánem SZÚ podle zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, je.

SZÚ i Ministerstvo zdravotnictví uvádí na webových stránkách řadu tvrzení o polioviru a dětské obrně, ke kterým však nejsou uvedeny zdroje na vědecké práce, které by tato tvrzení prokazovaly. Např. v dokumentu s názvem [Přenosná dětská obrna](#) SZÚ uvádí:

„Poliomyelitida (přenosná dětská obrna) je vysoce nakažlivé virové onemocnění nervového systému, které postihuje míchu, a které může způsobit celoživotní ochrnutí a někdy i smrt. Život ohrožující komplikací je obrna dýchacích a polykacích svalů.“

„Původce: virus poliomyelitidy typu 1, 2 a 3.“

„Přenos: Virus poliomyelitidy se přenáší z člověka na člověka fekálně-orální cestou (šíření infekční choroby, kdy se choroboplodné zárodky přítomné ve stolici nakaženého dostanou do trávicího traktu jiného jedince) nebo orálně-orální cestou (nákaza se přenáší od osoby postižené prostřednictvím jejich slin), méně často kontaminovanou vodou.“

SZÚ za účelem zodpovězení jednoduchých a jasných dotazů žadatelky zcela jistě nemusí vypracovávat rešerše. Stačí, aby SZÚ uvedl pouze vědecké práce a konkrétní citace z nich, ze kterých by bylo zřejmé zodpovězení dotazů. Uvedení konkrétních citací žadatelka uvedla z toho důvodu, aby SZÚ např. nezaslal jen obecné a důkazně bezcenné dokumenty, ve kterých by požadované vědecké důkazy uvedeny nebyly.

SZÚ byl zřízen podle ust. § 86 odst. (2) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

„K přípravě podkladů pro národní zdravotní politiku, pro ochranu a podporu zdraví, k zajištění metodické a referenční činnosti na úseku ochrany veřejného zdraví, k monitorování a výzkumu vztahů životních podmínek a zdraví, k mezinárodní spolupráci, ke kontrole kvality poskytovaných služeb v ochraně veřejného zdraví, k podílení se na vzdělávání lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků a výuce studentů v akreditovaném studijním programu v oblasti vzdělávání Všeobecné lékařství a zubní lékařství a Zdravotnické obory a pro zdravotní výchovu obyvatelstva se zřizuje Státní zdravotní ústav se sídlem v Praze. Státní zdravotní ústav je příspěvkovou organizací; funkci jejího zřizovatele plní Ministerstvo zdravotnictví. Státní zdravotní ústav může v hlavní činnosti dále provádět vědeckou a výzkumnou činnost v ochraně a podpoře zdraví, notifikační činnost, činnost uvedenou v odstavci 1 a dále činnost, pro jejíž výkon tento zákon jinak stanoví podmínku autorizace nebo akreditace.“

Pod SZÚ navíc spadá [Národní referenční laboratoř pro enteroviry](#), takže SZÚ by měl mít dostatek odborníků, pro které by zodpovězení tak základních a zásadních otázek ohledně existence, patogenity a přenosu polioviru zajisté neměl být sebemenší problém.

S ohledem na výše uvedené žadatelka požaduje, aby Ministerstvo zdravotnictví České republiky zrušilo rozhodnutí SZÚ ze dne 16.12.2022, zn. SZÚ: SZU/16727/2022, kterým se žádost o poskytnutí informace odmítá, řízení v tomto rozsahu zastavilo a současně rozhodnutím přikázalo povinnému subjektu požadovanou informaci žadatelce poskytnout.

Děkuji

MVDr. Eva Mertlíková